

Dijous, 21 d'agost 1969

En Creixell, al curset de català dels matins -no hem dit que també en Dèdies fa un curset d'iniciació, amb un grupet de rossellonesos- ens dona una idea general sobre l'occità. Això, sobretot als catalans del Principat, que tenim, en general, un gran desconeixement de les llengües germanes, ens ha interessat especialment. Després, un text de l'Espinàs ha servit com a dictat per a ajudar els alumnes i el professor a fer comentaris.

A continuació -estem condemnats a una dosi de conferències elevada- en Balent i el seu col·laborador Pere Grau ens fan el curset de geografia del Rosselló. En Balent és un xicot ple d'entusiasme, que mou els braços sense parar, sobretot quan discuteix. Té el somriure fàcil i s'exalta de pressa, però mai no s'arriba a enrabiarse del tot. Físicament -i li preguntem que no s'enfadi- fa pensar en el nostre Manelic; és un Manelic civilitzat. En Grau l'aconsella amb el seu posat assenyat i seriós; és llàstima que en Grau no s'atreveixi a parlar en català.

El tema d'avui ha estat l'evolució del poblament i la immigració. Ens han documentat amb una colla de xifres que han servit per a fer-nos veure uns fets essencials que van íntimament lligats a l'economia rossellonesa: l'envelliment de la població, el rejuveniment d'aquesta població per la immigració espanyola i la de peus negres, l'escassa industrialització del país, la proliferació del petit comerç.

I toca el torn a Bernat Rieu. Té uns ulls blaus que li riuen; parla el rossellonès amb un xic de dificultat, tot és començar. És l'encarregat de literatura, i ens fa un resum de la rossellonesa des de la seva renaixença. L'auditori enceta els comentaris, fa preguntes, i tothom parla alhora. Estem tan convençuts de la llibertat d'expressió a què ens han dit que teníem dret, que hi ha qui se'n pren massa. Qui ens vulgui entendre... etc. En Verdaguier ha de treure el cap per la porta i abans que els crits se senten de lluny.

A la tarda, Jaume Rossinyol, professor de la Facultat de Dret de Nantes, ens parla de la seva tesi sobre "El problema nacional català". És un xicot nerviós, inquiet, convincent. Exposava els conceptes amb una gran claredat: quines són les causes de la necessitat d'una nacionalitat catalana; quines són els intents de solució -no reeixits- realitzats fins ara; quines són les solucions realistes possibles.

Entre conferència i conferència hi ha, encara, les discussions i els intercanvis d'idees.

La darrera del dia -de conferència- ha estat avui, la del Sr. Joaquim Maluquer. El tema "Present i perspectives dels Països Catalans", té l'interès de tots els estudis fets pel Sr. Maluquer. Dissortadament, el temps s'escola de pressa, i el Sr. Maluquer no ens pot dir tot el que voldria.

Però no tot són conferències, en aquesta Universitat d'estiu, és clar.

A la nit ens traslladem a Pradaç al teatre Vox, per veure la simpàtica representació del grup de la Cova del Drac, de Barcelona, "Manicomi d'estiu o la felicitat de comprar i vendre". Els qui no coneixien la representació han tingut una sorpresa. Encara que el marc no era exquisit com el de la "Cova", tothom ha sortit entusiasmats. Dues coses són de doldre: el preu de lloguer del piano -mil cinquanta N.F., aquest piano portarà cua- i la manca de públic pradenc.

Però aquests bons rossellonesos són prou entusiastes per a defugir qualsevol pessimisme.

R.L.

TENIM POR...

Tots tenim por;
quina basarda
ens fa tenir por!

Tots voldríem fer,
tots voldríem dir,
però... la por.

Ens hem reclòs
sota la llosa
d'una gran por.

Mai no ens deixa,
mai no oblidem
que tenim por.

I tots vivim
porucs i astorats,
per por de la por.

Lola Estrada